

فهرست مطالب

۱	فصل ۱: فیزیولوژی سلول و غشاء.....
۱	ساختر غشاء سلولی.....
۲	نقل و انتقال مواد.....
۳	پتانسیل غشاء.....
۴	پتانسیل عمل.....
۶	سوالات تثبیتی فصل ۱.....
۸	فصل ۲: عضله اسکلتی و صاف.....
۸	ویژگی‌های سیناپسی و انقباضی عضله اسکلتی.....
۱۲	ویژگی‌های سیناپسی و انقباضی عضله صاف.....
۱۳	انواع فیبر عضله صاف.....
۱۴	سوالات تثبیتی فصل ۲.....
۱۶	فصل ۳: قلب.....
۱۶	ویژگی‌های عضله قلبی.....
۱۷	منحنی انقباض دهلیز.....
۱۸	انقباض و استراحت بطنها.....
۱۹	تنظیم فشار و جریان خون.....
۲۳	مکانیسم کنترل فشار خون.....
۲۶	قانون پوآزوی و عدد رینولد.....
۲۷	توزيع و گردش مایعات در بدن.....
۳۰	ضربان‌سازی و هدایت الکتریکی.....
۳۱	لیدهای قلبی و EKG.....
۳۵	اثرات الکتروولیت‌ها بر قلب.....
۳۶	حجم ضربهای.....
۳۹	اختلالات قلبی.....
۴۱	نبض شریانی.....
۴۲	سوالات تثبیتی فصل ۳.....

فصل ۴: فیزیولوژی کلیه	۴۸
فیلتراسیون گلومرولی و کنترل جریان خون کلیه	۴۸
بازجذب و ترشح کلیوی	۵۳
اثرات هورمونی در بازجذب	۵۷
کلیرانس کلیوی	۵۹
تنظیم اسمولاریته و حجم ادرار	۶۰
تنظیم الکترولیت‌های مایعات خارج سلولی	۶۷
تعادل اسید و باز	۷۰
آئیون گپ	۷۶
سوالات تثبیتی فصل ۴	۷۸
فصل ۵: خون	۸۴
تولید گلبول قرمز و سایر سلول‌های خونی	۸۴
فاکتورهای مؤثر بر خون‌سازی	۸۶
انواع سلول‌های خونی و عملکرد آن‌ها	۸۹
متابولیسم آهن	۹۱
مراحل انعقاد	۹۳
مسیر خارجی انعقاد	۹۶
مسیر داخلی انعقاد	۹۷
پاکسازی لخته	۹۸
نقش کلسیم در انعقاد خون	۹۹
فاکتورهای ضد انعقادی	۱۰۰
ویتامین K	۱۰۱
داروهای ضد انعقاد	۱۰۲
بیماری‌های انعقادی	۱۰۳
سوالات تثبیتی فصل ۵	۱۰۵
فصل ۶: ریه	۱۰۷
تهویه ریوی	۱۰۷

۱۱۲	حجم و ظرفیت‌های ریوی
۱۱۵	گردش خون ریوی
۱۱۸	کنترل تهویه ریوی
۱۲۱	تبادل و انتقال گازهای تنفسی
۱۲۵	سوالات تنبیتی فصل ۶
۱۲۹	فصل ۷: گوارش
۱۲۹	کنترل عصبی دستگاه گوارش
۱۳۳	حرکات دستگاه گوارش
۱۳۴	رفلکس‌های دستگاه گوارش
۱۳۶	مری
۱۳۹	معده
۱۴۷	لوزالمعده
۱۵۲	کبد و کیسه صفرا
۱۵۳	هورمون‌های دستگاه گوارش
۱۵۸	روده باریک
۱۶۰	روده بزرگ
۱۶۲	هضم و جذب
۱۶۹	بزاق
۱۷۰	فصل ۸: اعصاب
۱۷۰	اصول کلی فیزیولوژی نورون
۱۷۱	گیرنده‌ها و مدارهای حسی
۱۷۶	حوالس پیکری
۱۸۳	کنترل اعمال حرکتی
۱۹۰	اعمال مخچه
۱۹۵	هسته‌های قاعده‌ای
۱۹۶	هسته‌های ساقه مغز
۱۹۸	اعمال قشر مخ

۲۰۱	اعمال دستگاه لیمبیک و اجزاء مرتبط
۲۰۳	فیزیولوژی خواب
۲۰۷	سیستم اتونوم
۲۰۹	سؤالات تشییتی فصل ۸
۲۲۱	فصل ۹: بینایی
۲۲۱	اصول اولیه بینایی
۲۲۶	فیزیولوژی گیرندها
۲۲۹	پردازش اطلاعات حسی بینایی
۲۳۴	فصل ۱۰: شناوایی
۲۳۴	اصول اولیه شناوایی و فیزیولوژی گیرندها
۲۴۱	پردازش اطلاعات حسی شناوایی
۲۴۵	فصل ۱۱: بویایی
۲۴۵	اصول کلی بویایی
۲۴۶	فصل ۱۲: تولید مثل
۲۴۶	دستگاه تولید مثل جنسی در مردان
۲۵۳	دستگاه تولید مثل جنسی زنان
۲۶۵	فصل ۱۳: غدد و هورمون
۲۶۵	اصول اولیه غدد
۲۶۶	هیپوتالاموس - هیپوفیز
۲۶۹	هورمون‌های تیروئیدی و پاراتیروئیدی
۲۷۴	ویتامین D
۲۷۴	غده فوق کلیه
۲۷۸	هورمون‌های پانکراس
۲۸۱	سؤالات تشییتی فصل ۱۳
۲۸۸	فصل ۱۴: گیرنده‌های پوستی

فصل ۶: ریه

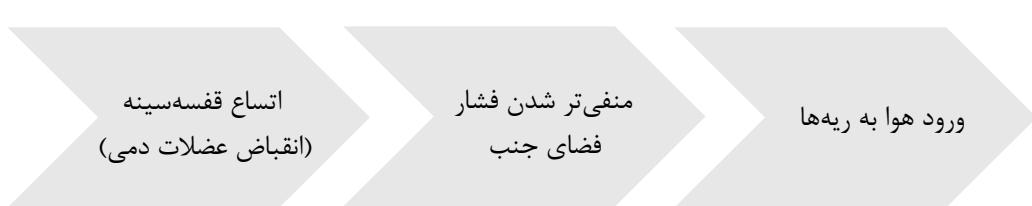
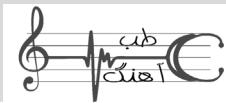
تهویه ریوی

- ۱- اگر در فردی عضلات تنفسی فلچ گردد، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟
 (شهریور، ۹۸ - قطب ۳)
- الف) تنفس در پایان دم متوقف می‌شود.
  - ب) تنفس در پایان بازدم متوقف می‌شود.
  - ج) بازدم عمیق و دم کوتاه می‌شود.
  - د) دم عمیق و بازدم کوتاه می‌شود.

پاسخ: فشار طبیعی پلور در شروع دم ۵- سانتی‌متر آب است. این فشار برای متسع نگه داشتن ریه‌ها در زمان استراحت لازم است. برای ورود هوا به ریه‌ها، فشار پلور باید منفی تر شود. اتساع قفسه‌سینه توسط عضلات بین دنده‌ای خارجی و دیافراگم، منفی‌تر شدن فشار را ممکن می‌سازد.
 (گایتون، صفحه ۴۹۸)

فیزیولوژی (بروگنوز)

شکل ۱- توالی وقایع در دم: انقباض عضلات دمی برای شروع لازم است.

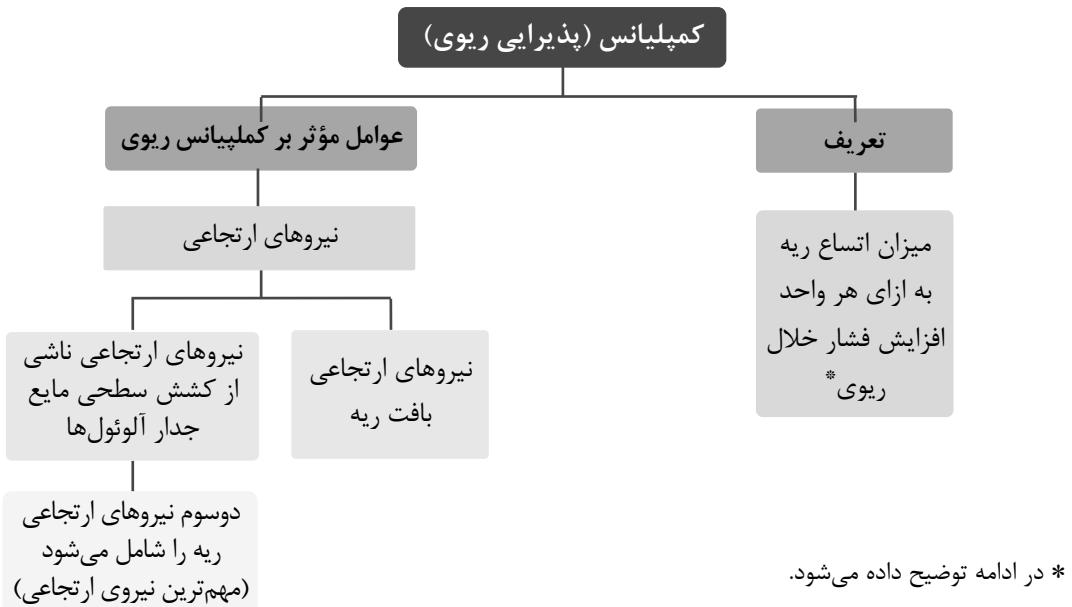
پاسخ: ب)

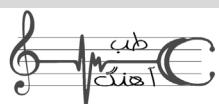
(پژوهشی، اسفند ۹۷ - قطب^(۹))

۲- عامل اصلی خاصیت ارتجاعی ریه کدام یک است؟

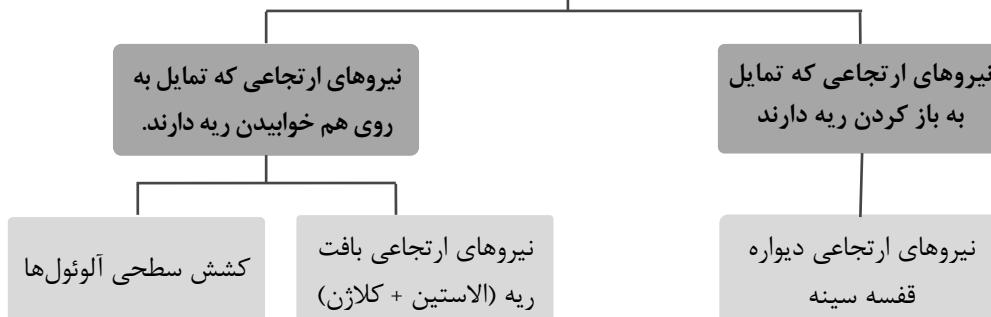
- الف) ترشح سورفاکتانت
- ب) کشش سطحی حبابچهای
- ج) رشته‌های الاستین
- د) رشته‌های کلاژن

پاسخ: کمپلیانس (پذیرایی) ریوی به دو نیروی ارتجاعی مربوط به ریه بستگی دارد: ۱) نیروی ارتجاعی بافت ریه که به دلیل رشته‌های الاستین و کلاژن ایجاد می‌شود. ۲) کشش سطحی مایع آلوئول‌ها. نیروی کشش سطحی در آلوئول‌ها و سایر فضاهای هوایی حدود دو سوم نیروهای ارتجاعی ریه را شامل می‌شود.
(گایتون، صفحه ۴۹۹)

نیروهای ارتجاعی سیستم تنفسی

نیروهای ارتجاعی دیواره قفسه سینه

نیروهای ارتجاعی بافت ریه + کشش سطحی

پاسخ: ب)

۳- کاهش میزان سورفاکتانت حبابچه‌ای ریه موجب کاهش کدامیک از موارد زیر می‌شود؟

(د) ۹۹ - میان (دوره)

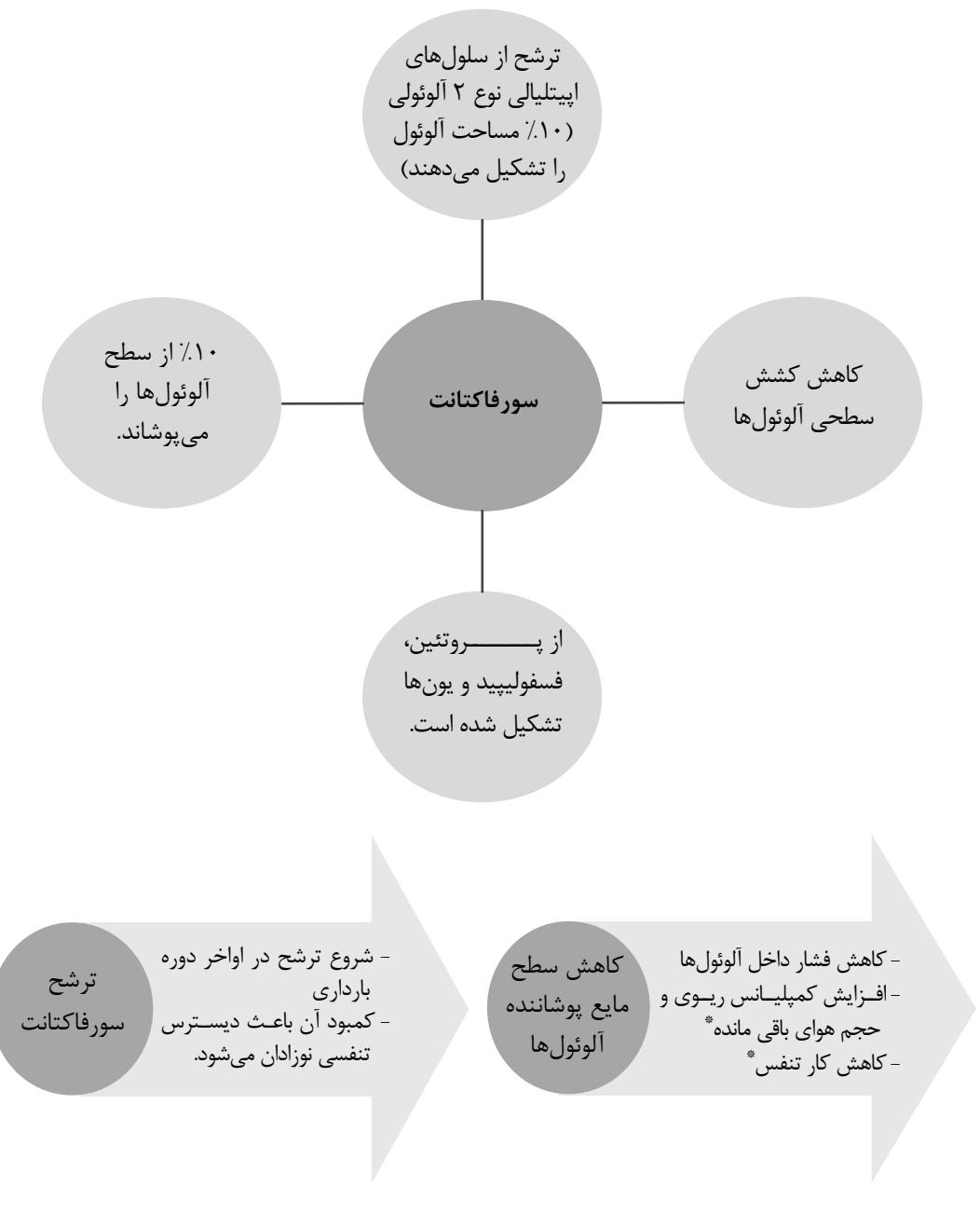
ب) کار تنفسی	الف) کمپلیانس
د) نیروی کشش سطحی	ج) نیروی ارتجاعی

پاسخ: سورفاکتانت با کاهش کشش سطحی درون آلتوئول‌ها، مقدار فشار لازم برای بازنگه داشتن ریه‌ها را کاهش می‌دهد. (افزایش کمپلیانس)
(گایتون، صفحه ۵۰۰)

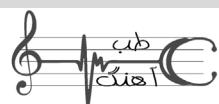

فیزیولوژی (پروگنوز)

* در ادامه توضیح داده می‌شود.

غلبه بر نیروهای ارجاعی بافت ریه

غلبه بر ویسکوزیته ریه و دیواره قفسه سینه

غلبه بر مقاومت مجاری هوایی

حدود ۳-۵٪ انرژی مصرفی بدن را مصرف می‌کند. (طی فعالیت شدید تا ۵۰٪ نیز افزایش می‌یابد.)

کتاب
تنفس

(پاسخ: الف)

۴- اختلاف فشار دو سوی ریه (Transpulmonary Pressure) در کدام مرحلهٔ تنفس بیشترین مقدار است؟

(شهریور ۹۸ - پزشکی کلاسیک، تبریز)

- ب) انتهای بازدم
- د) انتهای دم

- الف) اواسط بازدم
- ج) ابتدای دم

پاسخ: فشار دو سویه ریوی اختلاف فشار میان آلوئول‌ها و سطح خارجی ریه (پلور) است. این فشار معیاری از نیروهای ارجاعی ریه و نشان‌دهندهٔ تمايل ریه‌ها برای خوابیدن روی هم است؛ بنابراین این فشار در انتهای دم (ابتدای بازدم) در (گایتون، صفحه ۴۹۸) بیشترین مقدار خود است.

فشار دو سویه ریه = فشار خلال ریوی = فشار
ورای جنب = transpulmonary pressure

اهمیت

تعریف

معیاری از نیروهای ارجاعی ریه و نشان‌دهنده تمايل ریه به بازشدن یا خوابیدن روی هم است.

اختلاف بین فشار آلوئولی و فشار پلور

فیزیولوژی (پر و گنوز)

حجم داخل ریه (در ادامه توضیح داده می‌شود)	فشار دو سویه ریه	فشار آلوئولی (سانتی متر آب)	فشار پلور (سانتی متر آب)	زمان فشار
حجم هوای باقی مانده یا ظرفیت باقی مانده عملکردی		•	-۵	در حالت استراحت
ورود هوای جاری به ریه	در کمترین مقدار خود قرار دارد ولی شروع به افزایش می‌کند.	کاهش تا -۱ و ورود هوای به ریه	افزایش فشار منفی تا -۷/۵ و ورود هوای به ریه	ابتدای دم
۵۰۰ سی سی هوای طی دم عادی وارد ریه و مجاری تنفسی می‌شود.	به بیشترین مقدار خود می‌رسد.	از -۱ شروع به افزایش تا +۱ می‌کند. (خروج هوای از ریه)	-۷/۵	= انتهای دم ابتدای بازدم
۵۰۰ سی سی هوای طی بازدم عادی از ریه و مجاری تنفسی خارج می‌شود.	شروع به کاهش می‌کند.	+۱	-۵	امنهای بازدم

پاسخ: (د)

حجم و ظرفیت‌های ریوی

۱- در فردی ظرفیت دمی ۳ لیتر و حجم ذخیره‌ی بازدمی ۲ لیتر است. در صورتی که ظرفیت کل ریه ۶ لیتر باشد، حجم باقی‌مانده‌ی این فرد چند لیتر است؟

(پزشکی کلاسیک، قطب اصفهان شهریور ۹۸)

۴) د

۳) ج

۲) ب

۱) الف

پاسخ: حجم باقی‌مانده برابر است با حجم هوایی که بعد از حداکثر بازدم در ریه‌ها باقی می‌ماند. ظرفیت کل ریه نیز برابر است با جمع تمامی حجم‌های ریوی یا جمع ظرفیت دمی و ظرفیت باقی‌مانده عملکردی

$$IC = 3L$$

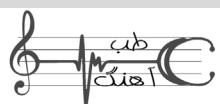
$$ERV = 2L$$

$$TLC = IC + FRC = IC + ERV + RV = 6 \rightarrow RV = 1L$$

(گایتون، صفحه ۵۰۱ و ۵۰۲)

فصل ۶: ریه

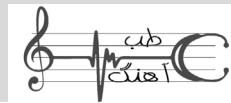
۱۱۳

میزان حجم (cc)	تعریف	حجم‌های ریوی
۵۰۰	حجم هوایی که با هر تنفس عادی وارد و خارج می‌شود.	حجم جاری (tidal volume) V _T
۳۰۰۰	حداکثر حجم هوا که بعد از یک دم عادی، با یک دم عمیق وارد ریه می‌شود.	حجم ذخیره دمی (inspiratory reserve volume) IRV
۱۱۰۰	حداکثر حجم هوا که بعد از یک بازدم عادی، طی یک بازدم عمیق از ریه خارج می‌شود.	حجم ذخیره بازدمی (expiratory reserved volume) ERV
۱۲۰۰	حجمی از هواست که پس از حداکثر بازدم، در ریه‌ها باقی می‌ماند.	حجم باقی مانده (residual volume) RV

حجم‌های تهویه‌ای		
میزان حجم (cc)	تعریف	حجم
سرعت تنفس در دقیقه × حجم هوای جاری	مقدار هوای تازه‌ای که در هر دقیقه وارد مجاری تنفسی می‌شود.	حجم تنفسی در دقیقه
(حجم هوای جاری - حجم هوای مرده) × سرعت تنفس در دقیقه	مقدار هوای تازه‌ای که در هر دقیقه وارد مجاری مبادله‌ای و آلوئول‌ها می‌شود.	میزان تهویه آلوئولی

ظرفیت‌های ریوی = جمع چند حجم ریوی		
میزان حجم (cc)	تعریف	ظرفیت‌های ریوی
۳۵۰۰	V _T + IRV	ظرفیت دمی (inspiratory capacity) IC
۲۳۰۰	ERV + RV حاصل تعادل نیروهای ارجاعی روبه داخل بافت ریه و نیروهای ارجاعی رو به خارج قفسه سینه است.	ظرفیت باقی مانده عملکردی (functional residual capacity) FRC
۴۶۰۰	V _T + IRV + ERV = IC + ERV	ظرفیت حیاتی (vital capacity) VC
۵۸۰۰	V _T + IRV + ERV + RV = IC + FRC	ظرفیت کل ریه (total lung capacity) TLC

فیزیولوژی (پروگنوز)

$FEV1 / FVC > 80\%$ نشانه بیماری‌های محدود کننده مثل فیبروز و مشکلات قفسه سینه است.

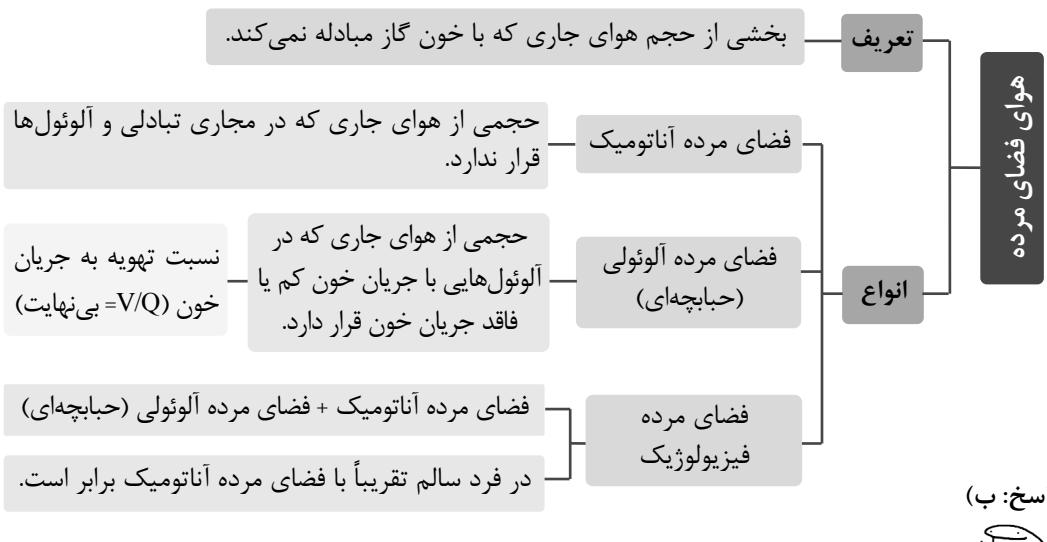
$FEV1 / FVC < 80\%$ نشانه بیماری انسدادی مثل آسم و COPD و برونشکتازی است.

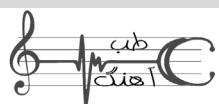
بیماری‌های ریوی براساس
 $FEV1 / FVC$

پاسخ: (الف)

- ۲- در فرد سالم و در حالت ایستاده، کدام گزینه در خصوص فضای مرده صحیح است؟ (شهریور ۹۸- قطب ۳)
- (الف) فضای مرده فیزیولوژی برابر صفر است.
  - (ب) فضای مرده حبابچه‌ای برابر صفر است.
  - (ج) فضای مرده فیزیولوژیک بزرگ‌تر از آناتومیک است.
  - (د) فضای مرده آناتومیک و حبابچه‌ای برابر هستند.

پاسخ: حجم هوای تمامی سیستم تنفسی بجز مجرای میادله‌ای و آلتوئل‌ها، هوای فضای مرده نام دارد. مجرای هدایتی که در آن‌ها تبادل گاز انجام نمی‌شود، فضای مرده آناتومیک و فضاهای میادله‌ای، که در آن‌ها جریان خون کم است و یا اصلاً وجود ندارد، فضای مرده آلوئولی (بابچه‌ای) محسوب می‌شوند. به مجموع فضای مرده آناتومیک و فضای مرده آلوئولی (بابچه‌ای)، فضای مرده فیزیولوژیک می‌گویند که در فرد سالم تقریباً با فضای مرده آناتومیک برابر است. به عبارتی دیگر، فضای مرده آلوئولی (گایتون، صفحه ۵۰۳ و ۵۰۴) در یک فرد سالم برابر صفر است.

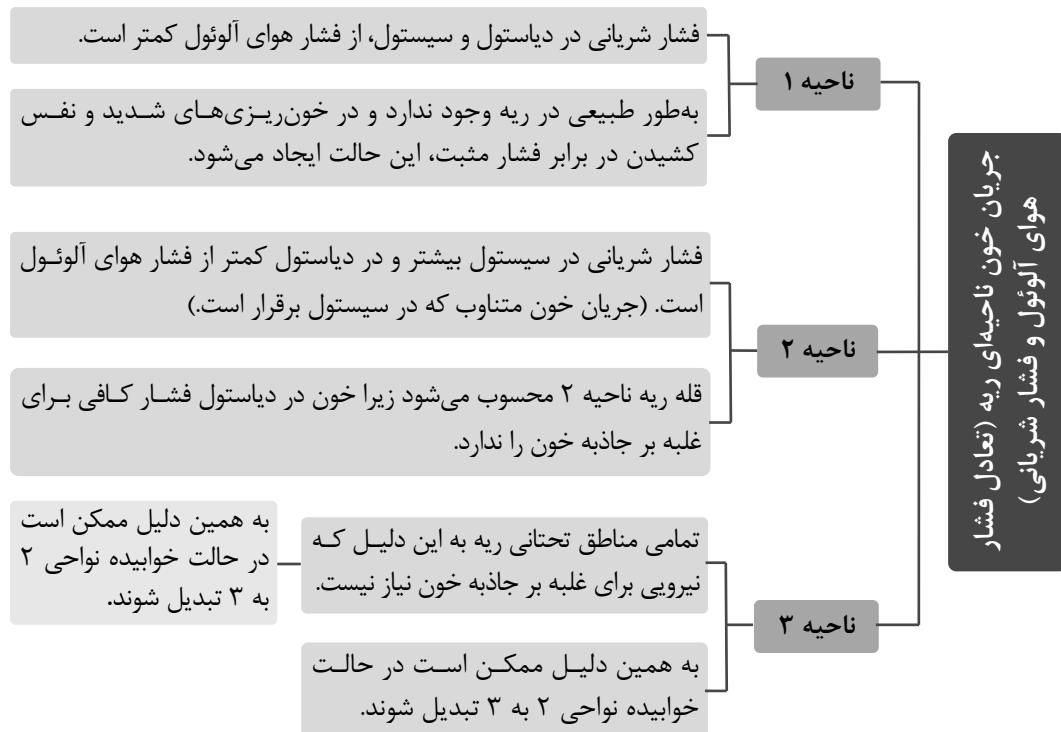
گردش خون ریوی

۱- جریان خون آلوئولی در ناحیه‌ی ۲ (Zone 2) ریه چگونه است؟

(شهریور، ۹۸ - پزشکی کلاسیک، قطب شمال)

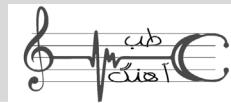
- ب) در مرحله‌ی سیستول برقرار است.
- د) در مرحله‌ی سیستول و دیاستول برقرار است.
- الف) با چرخه‌ی قلبی ارتباط ندارد.
- ج) در مرحله‌ی دیاستول برقرار است.

پاسخ: سه ناحیه از نظر الگوی جریان خون در ریه وجود دارد: ناحیه ۱ که در آن همواره فشار شریانی کمتر از فشار هوای آلوئول است و توسط آن مسدود می‌شود. بنابراین فضای مرده حبابچه‌ای محسوب می‌شود ($V/Q = 0$). این ناحیه به طور طبیعی در ریه سالم وجود ندارد. در ناحیه ۲ جریان خون به صورت متناوب در سیستول برقرار است زیرا فشار شریانی در سیستول بیشتر از فشار هوای آلوئول می‌باشد. این ناحیه در قله ریه قرار دارد. در مناطق تحتانی ریه (ناحیه ۳) (گایتون، صفحه ۵۱۱ و ۵۱۲) همواره جریان خون برقرار است.

پاسخ: ب)

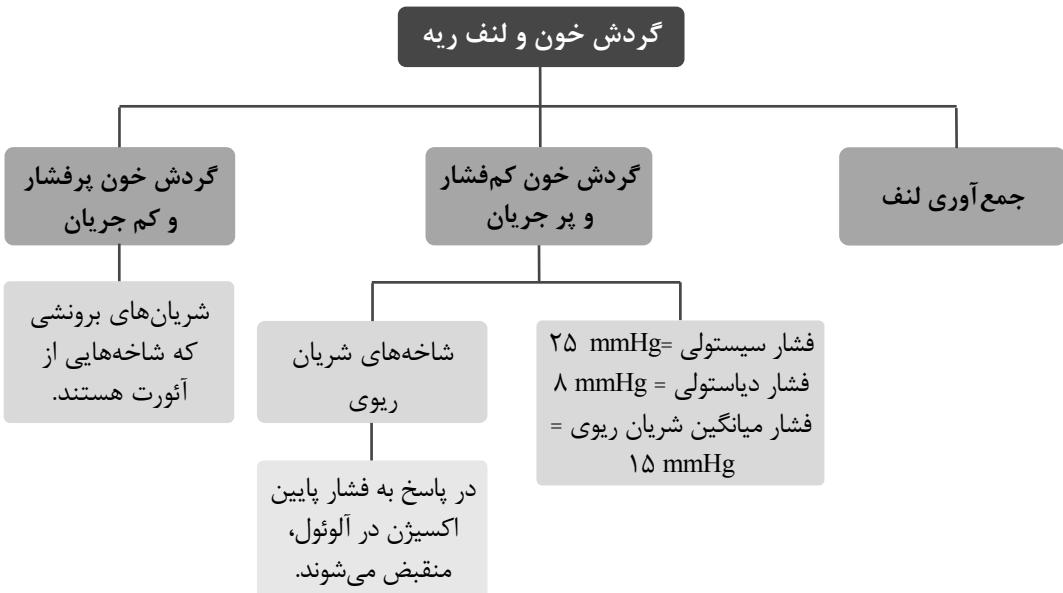

فیزیولوژی (پروگنوز)

(اسفند ۹۹)

- ۲- کدام عامل زیر موجب کاهش جریان خون ریوی می‌گردد؟
- الف) کاهش فشار اکسیژن حبابچه‌ای
  - ب) ورزش
  - د) تحریک پاراسمپاتیک
  - ج) افزایش فشار عروق ریوی

پاسخ: جریان خون ریوی به تبادل گاز بستگی دارد و چنانچه فشار اکسیژن آلوئول کاهش یابد، جریان خون نیز کاهش می‌یابد.

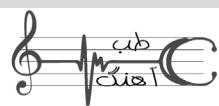
پاسخ: (الف)

- ۳- در صورتی که نسبت تهویه به جریان خون حبابچه‌ای صفر باشد، کدام عبارت زیر صحیح است؟
- (شهریور ۱۴۰۰)

- الف) فشار سهمی اکسیژن حبابچه برابر فشار آن در خون وریدی است.
- ب) فشار سهمی گاز کربنیک حبابچه برابر فشار آن در خون شریانی است.
- ج) فشار سهمی بخار آب آن به حدود صفر کاهش می‌یابد.
- د) فضای مرده حبابچه‌ای افزایش می‌یابد.

پاسخ: اگر نسبت تهویه به جریان خون حبابچه‌ای صفر باشد، حالت شنت ایجاد می‌شود که به دلیل عدم تهویه، هوای آلوئول‌ها با گازهای داخل خون به تعادل می‌رسد.

$(\text{حجم هوای جاری} - \text{حجم هوای مرده}) \times (\text{سرعت تنفس در دقیقه})$

میزان تهویه آلوئولی

فشار گازهای آلوئول به دو عامل
بسنگی دارد

با اختلاف فشار گازها (تعیین جهت حرکت گازها) و ضریب انتشار رابطه مستقیم دارد.

با سطح تماس غشاء تنفسی در آمفیزم کاهش می‌یابد.
رابطه مستقیم دارد.

با ضخامت غشاء تنفسی رابطه عکس دارد.
در ادم ریوی افزایش می‌یابد.

به جریان خون نیز بستگی دارد.

میزان انتقال گازها از سطح غشاء تنفسی

V/Q (نسبت تهویه به خون رسانی)

V/Q = 0

به دلیل عدم تهویه مناسب،
هوای آلوئول با گازهای داخل خون به تعادل می‌رسد.

$\text{PO}_2 = 40 \text{ mmHg}$
 $\text{PCO}_2 = 45 \text{ mmHg}$

به این حالت شنت گفته می‌شود.

V/Q = normal = 1

تعادل گازها چیزی بین دو حالت دیگر است.

$\text{PO}_2 = 104 \text{ mmHg}$
 $\text{PCO}_2 = 40 \text{ mmHg}$

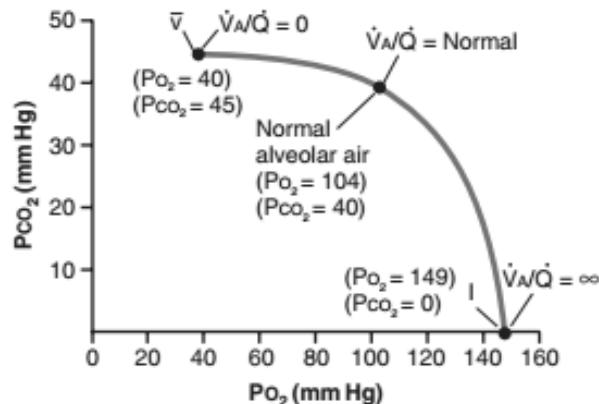
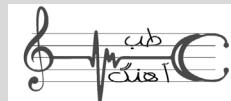
V/Q = ∞

به دلیل عدم خونرسانی مناسب، هوای آلوئول با هوای دمی به تعادل می‌رسد.

$\text{PO}_2 = 149 \text{ mmHg}$
 $\text{PCO}_2 = 0 \text{ mmHg}$

در فضاهای مرده ریوی، این حالت اتفاق می‌افتد.

شکل ۴- نسبت تهویه به خونرسانی

پاسخ: الف)

کنترل تهویه ریوی

۱- در کدام حالت تنفس متوقف می‌شود؟

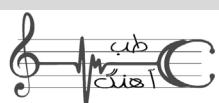
(شهریور ۹۸- پزشکی، ریفرم تهران)

- الف) برش ساقه‌ی مغز در ناحیه‌ی زیر بصل النخاع
 ب) قطع ارتباط دو طرفه‌ی عصب واگ
 ج) قطع نخاع در قطعه‌ی اول ناحیه‌ی سینه‌ای
 د) برش ساقه‌ی مغز در ناحیه‌ی بالای پونز

پاسخ: گروه تنفسی پشتی (DRG) مسئول ایجاد ریتم پایه تنفسی هستند. این گروه از نورون‌ها مستقل از مراکز عصبی بالا و پایین این کار را انجام می‌دهند. بنابراین قطع ساقه مغز در بالای پل مغزی نقشی در مهار تخلیه این گروه ندارد ولی برش ساقه مغز در زیر بصل النخاع باعث عدم انتقال پیام به ماهیچه‌های تنفسی و قطع تنفس می‌شود.

(گایتون، صفحه ۵۳۹ و ۵۴۰)

مراکز تنفسی واقع در ساقه مغز		
فعالیت	محل مرکز	ویژگی مرکز تنفس
ریتم پایه تنفسی را مستقل از مراکز بالاتر و پایین تر ایجاد می کند.	در قسمت پشتی بصل النخاع	گروه تنفسی پشتی (DRG)
در تهويه های شدید، به دم و بازدم عمیق (استفاده از عضلات شکمی) کمک می کند.	در قسمت قدامی طرفی بصل النخاع	گروه تنفسی شکمی (VRG)
در صورت فعال شدن، با مهار مرکز گره تنفسی آپنوستیک، مدت دم را کوتاه و سرعت تنفس را زیاد می کند.	پشت قسمت فوقانی پل مغزی	مرکز پنوموتاکسیک (pneumotoxic center)

(پاسخ: الف)

۲- در ارتباط با آثار عوامل شیمیایی بر کنترل تنفس عبارت صحیح کدام است؟

(شهریور ۹۸ - پزشکی، ریفرم کرمان)

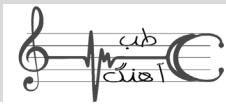
- الف) یون هیدروژن مستقیماً فعالیت گروه تنفسی پشتی را افزایش می دهد.
- ب) O_2 مستقیماً ناحیه حساس شیمیایی را تحریک می کند.
- ج) اثر مرکزی CO_2 بر کنترل تنفس قوی تر از اثر محیطی آن است.
- د) اثر مرکزی O_2 بر کنترل تنفس سریع تر از اثر محیطی آن ظاهر می شود.

پاسخ: CO_2 به صورت مستقیم و غیرمستقیم (از طریق تولید یون هیدروژن) ناحیه حساس شیمیایی را تحریک می کند. هیدروژن و CO_2 می تواند کمورسپتورهای محیطی را نیز تحریک کنند ولی کاهش غلظت اکسیژن مهم ترین محرک کمورسپتورهای محیطی است که پیام را از طریق اعصاب زوج ۹ و ۱۰ به DRG منتقل می کنند.

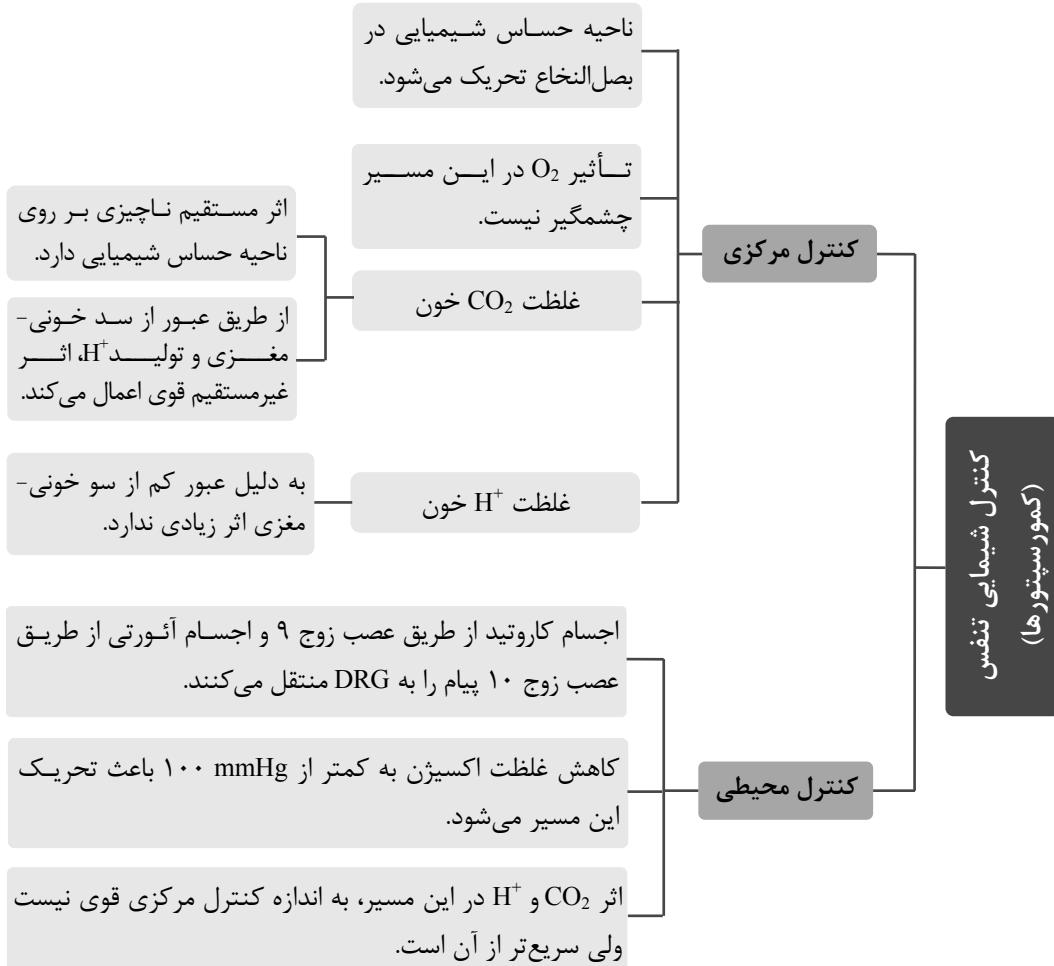
(گایتون، صفحه ۵۴۲ - ۵۴۰)

به الگوریتم صفحه بعد رجوع شود.

فیزیولوژی (بروگنوز)

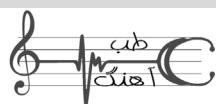

وقتی حجم هوای ریه و مجرای زیاد شود، باعث تحریک گیرنده‌های کششی در عضلات برونژ و برونشیول شده و از طریق عصب واگ بر گره پشتی اثر کرده و باعث قطع دم می‌شود.

رفلکس
هرنینگ بروئر

پاسخ: (ج)

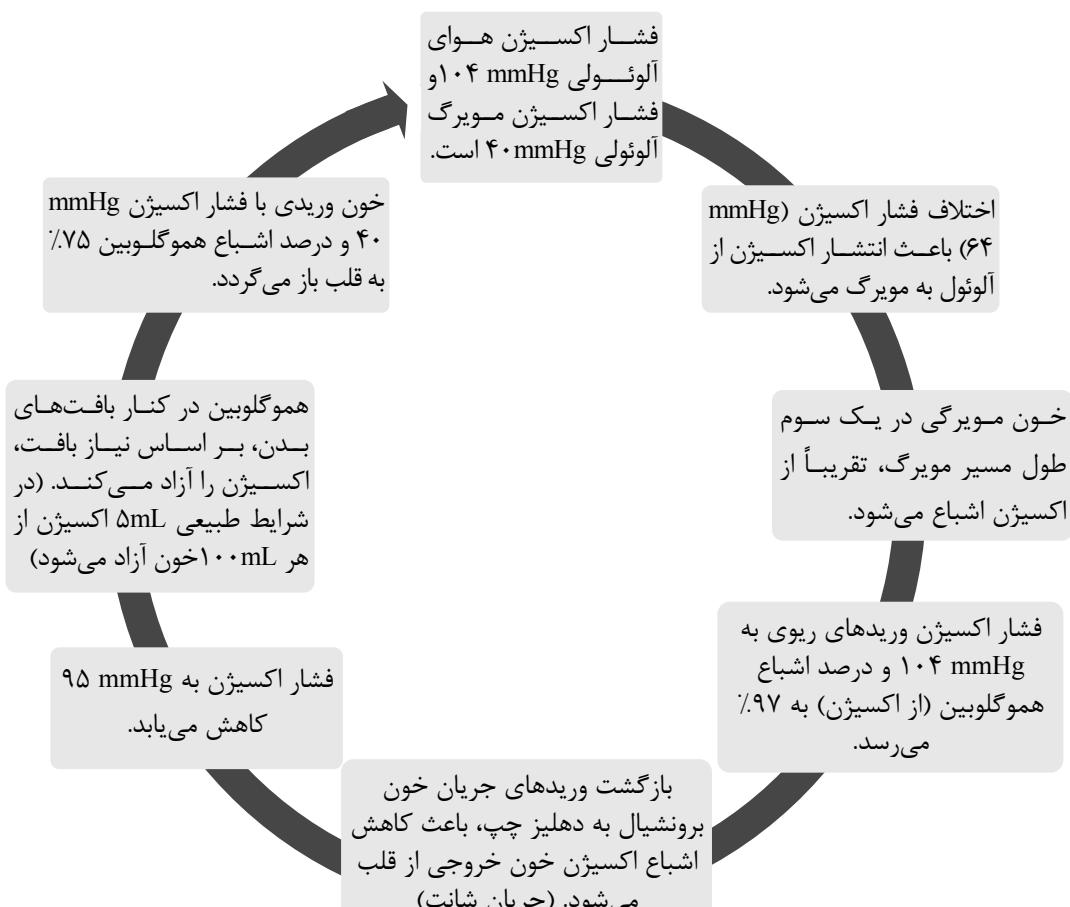
تبادل و انتقال گازهای تنفسی

۱- کاهش کدامیک از موارد زیر سبب کاهش میل ترکیبی هموگلوبین با اکسیژن می‌شود؟

(پژوهشی کلاسیک شهریور ۹۸ - قطب اهواز)

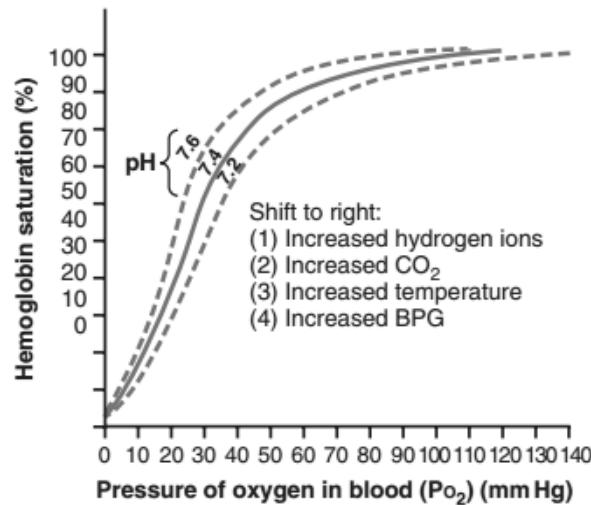
- الف) دی فسفوگلیسرات   ب) میزان دی اکسید کربن
ج) دما   د) pH

پاسخ: هموگلوبین علاوه بر انتقال اکسیژن، به عنوان یک بافر، تغییرات نیاز بافت‌ها به اکسیژن را تعدیل می‌کند و فشار اکسیژن بافت را در محدوده $40\text{--}150\text{ mmHg}$ حفظ نماید. افزایش غلظت CO_2 ، دمای خون، BPG و کاهش pH که باعث کاهش میل ترکیبی اکسیژن با هموگلوبین و افزایش آزادسازی آن در بافت‌ها می‌شود. (گایتون، صفحه ۵۳۱ و ۵۳۲)

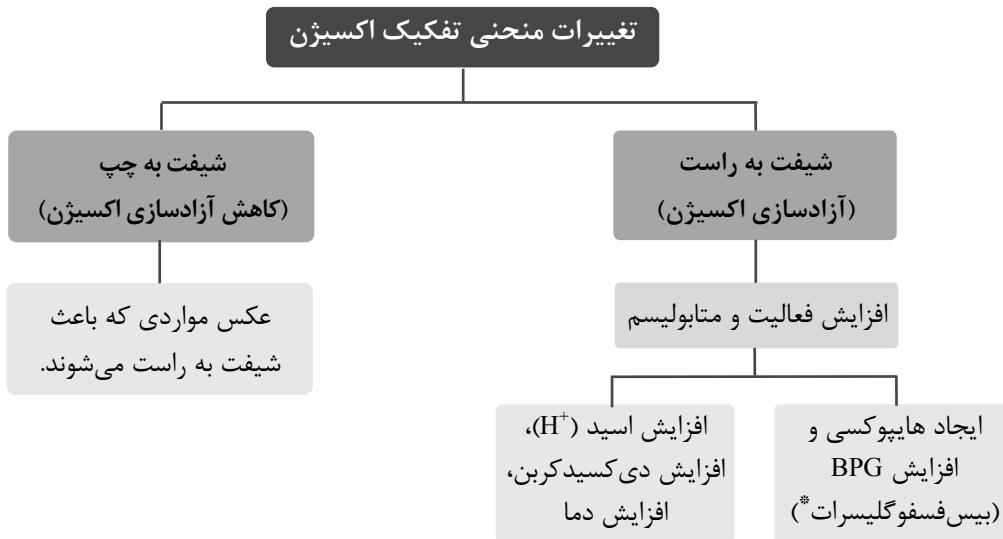

فیزیولوژی (پر و گنوز)

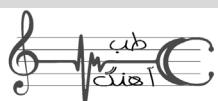
شکل ۶- منحنی آزادسازی (تفکیک) اکسیژن از هموگلوبین

شکل ۷- BPG یک متابولیت در گلیکولیز است که بنا به شرایط توسط یک آنزیم موتاز/فسفاتاز از ۱ و ۳ بیس فسفوگلیسرات تشکیل و به ۲ و ۳- بیس فسفوگلیسرات تبدیل می‌شود. (مسیر راپورت)

پاسخ: (د)

۲- در پدیدهٔ تعویض کلر (Chloride shift) مقدار این یون در کدام یک از محیط‌های زیر بالا می‌رود؟
(شهریور ۹۸ - پیش‌کشی، کلاسیک قطب آزاد)

- الف) پلاسمای مایع میان سلولی
ج) سلول‌های آندوتیال ریوی
ب) سیتوزول گلوبول‌های سرخ

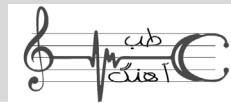
پاسخ: CO_2 پس از ترکیب شدن با آب (به کمک کربنیک انھیدراز)، به یون هیدروژن و یون بی‌کربنات تبدیل می‌شود. بیشتر یون‌های هیدروژن با هموگلوبین اتصال سست برقرار می‌کنند و یون بی‌کربنات نیز توسط حامل بی‌کربنات / کلر از سلول خارج می‌شود. به ورود یون کلر به داخل گلبول قرمز که باعث افزایش غلظت این یون در گلبول‌های قرمز وریدی می‌شود، جایجاً کلر (chloride shift) می‌گویند.

(گایتوں، صفحہ ۵۳۴ و ۵۳۵)

پاسخ: ب)

فیزیولوژی (پروگنوز)

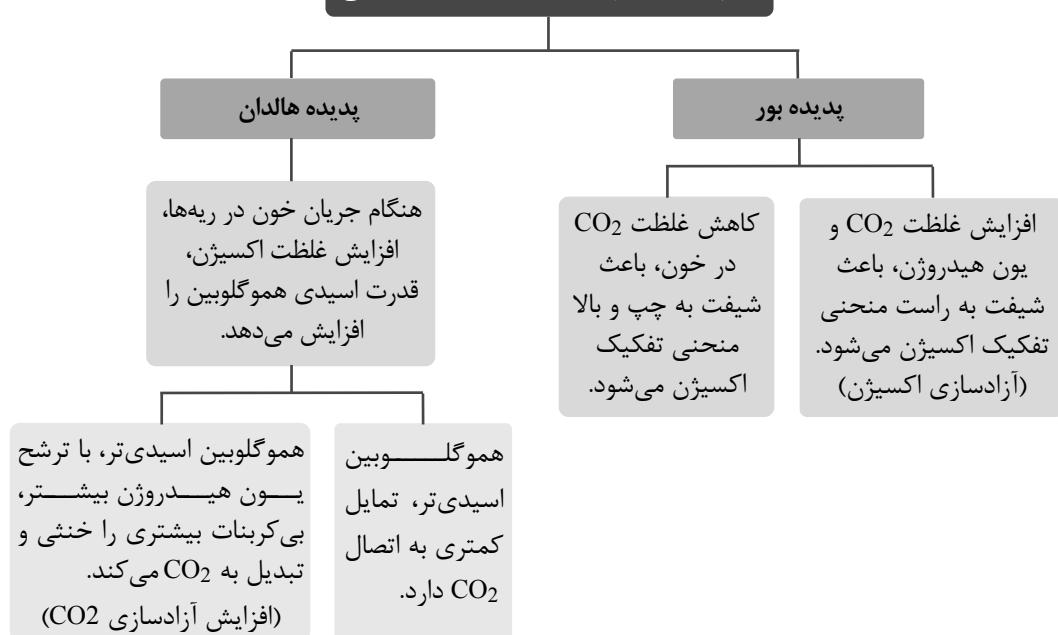
۳- کدامیک از موارد زیر در رابطه با انتقال گازها خون صحیح است؟

(شهریور ۹۸ - پژوهشی، کلasseک قطب شیراز)

- الف) افزایش دیاکسید کربن در خون موجب شیفت منحنی اکسی- هموگلوبین به سمت چپ می‌شود.
- ب) دیاکسید کربن با مکانیزم هالدان موجب آزاد شدن اکسیژن در بافت‌ها می‌شود.
- ج) بیشتر دیاکسید کربن در خون به صورت ترکیب با هموگلوبین منتقل می‌شود.
- د) اگر هموگلوبین اسیدی تر باشد تمایل به آزاد کردن دیاکسید کربن بیشتری دارد.

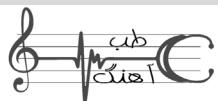
پاسخ: طبق پدیده هالدان، وقتی غلظت اکسیژن افزایش می‌یابد، هموگلوبین را اسیدی‌تر می‌کند. هموگلوبین اسیدی تمایل کمتری به اکسیژن دارد. همچنین هموگلوبین اسیدی با ترشح یون هیدروژن، بیکربنات بیشتری را خنثی و به CO_2 تبدیل می‌کند. بنابراین افزایش غلظت اکسیژن خون، آزادسازی کربن دیاکسید را افزایش می‌دهد.
(گایتون، صفحه ۵۳۶)

دو پدیده مهم در انتقال گازهای تنفسی

پاسخ: د

سؤالات تثیتی فصل ۶

(شهریور ۹۸ - پزشکی کلاسیک مشهد)

- ۱- در پایان بازدم عادی کدام عبارت ذیل صحیح است؟
- الف) عضلات بین دندن‌های خارجی در حال انقباض هستند.
  - ب) فشار حبابچه‌ای منفی تراز فشار جو است.
  - ج) فشار فضای جنب مثبت تراز پایان دم است.
  - د) حجم ریه برابر با حجم پایان دم است.

به سؤال ۱ و ۴ بخش تهويه ريوی رجوع شود.

پاسخ: (ج)

(شهریور ۹۸ - پزشکی، ریفرم قطب تهران)

- ۲- کدامیک در مورد فشار جنب صحیح است؟
- الف) به دنبال شکاف قفسه‌ی سینه، ریه‌ها شکل بشکه‌ای پیدا می‌کنند.
  - ب) در شروع دم فشار ورای جنب به کمترین مقدار خود می‌رسد.
  - ج) فشار پرده‌ی جنب در طی بازدم می‌تواند به ۷-۷.۵ میلی‌متر جیوه برسد.
  - د) فشار ورای جنب در پایان دم به کمترین مقدار خود می‌رسد.

به سؤال ۴ بخش تهويه ريوی رجوع شود.

پاسخ: (ب)

(شهریور ۹۸ - پزشکی کلاسیک قطب شیراز)

- ۳- در کدام مورد زیر کمپلیانس ریه افزایش می‌یابد؟
- الف) سندروم زجر تنفسی نوزادان
  - ب) نارسایی حاد قلب چپ
  - ج) کاهش کلارژن ریه
  - د) ادم ریوی

به سؤال ۲ بخش تهويه ريوی رجوع شود.

پاسخ: (ج)

(شهریور ۹۸ - پزشکی کلاسیک کرمان)

- ۴- در کدام مرحله از تنفس عادی نیروی ارجاعی ریه‌ها و قفسه‌ی سینه با هم برابرند؟
- الف) وسط بازدم
  - ب) انتهای بازدم
  - ج) وسط دم
  - د) انتهای دم

فیزیولوژی (پروگنوز)

به سؤال ۲ بخش تهويه ريوى رجوع شود.

پاسخ: ب)

۵- در مورد پدیده‌ی تعویض کلر Chloride shift در خون، کدام‌یک از موارد زیر صحیح است؟
(شهریور ۹۸- پزشکی، ریفرم قطب اهواز)

- الف) در اثر انتقال CO_2 به شکل محلول ایجاد می‌شود.
- ب) منجر به افزایش غلظت کلر در گلبول قرمز خون وریدی می‌شود.
- ج) منجر به افزایش غلظت بیکربنات در گلبول قرمز خون وریدی می‌شود.
- د) منجر به افزایش غلظت کلر در پلاسمای خون وریدی می‌شود.

به سؤال ۲ بخش تبادل و انتقال گازهای تنفسی رجوع شود.

پاسخ: ب)

۶- در محاسبه‌ی میزان تهويه‌ی آلوئولی در دقیقه کدام مورد زیر لاحظ نمی‌شود؟
(شهریور ۹۸- پزشکی، کلاسیک مشترک کشوری)

ب) حجم فضای مرده	الف) حجم جاری
د) ظرفیت باقیمانده‌ی عملی	ج) تعداد تنفس در دقیقه

به سؤال ۱ بخش حجم و ظرفیت‌های ريوى رجوع شود.

پاسخ: د)

۷- در فردی که رابطه بین بصل النخاع و پل مغز تخریب شده باشد، الگوی تنفسی چگونه است؟
(شهریور ۹۸- قطب ۳)

ب) بازدم بسیار عمیق می‌شود.	الف) تنفس سریع و سطحی می‌شود.
د) تنفس کاملاً قطع می‌گردد.	ج) ریتم تنفس آرام و نامنظم می‌شود.

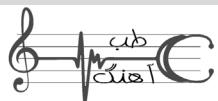
به سؤال ۱ بخش کنترل تهويه ريوى رجوع شود.

پاسخ: ج)

فصل ۶: ریه

۱۲۷

- ۸- در کدام بیماری ریوی زیر، سطح تماس کل غشای تنفسی کاهش می‌یابد؟
(فرادر ۹۸ - میان دوره)
الف) ادم ریوی   ب) فیبروز   ج) آسم   د) آمفیزم

به سؤال ۳ بخش گردش خون ریوی رجوع شود.

پاسخ: (د)

- ۹- کدام عامل باعث افزایش ضریب انتشار یک گاز در مایعات بدن می‌شود؟
(اسفند ۹۷ - قطب ۴)
الف) کاهش ضریب احلال گاز
ب) سبک‌تر بودن گاز
ج) افزایش سطح مقطع
د) افزایش اختلاف فشار

به سؤال ۳ بخش گردش خون ریوی رجوع شود.

گزینه: (ب)

- ۱۰- قوی‌ترین محرك تنفس در یک فرد سالم کدام است؟
(اسفند ۹۷ - قطب ۱)
الف) کاهش فشار اکسیژن بافتی
ب) کاهش فشار اکسیژن خون سرخرگی
ج) افزایش فشار دی اکسیدکربن خون سرخرگی
د) اسیدوز فضای میان بافتی مغز

به سؤال ۲ بخش کنترل تهويه ریوی رجوع شود.

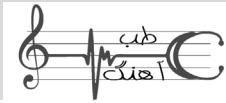
پاسخ: (ج)

- ۱۱- فشار سهمی اکسیژن در کدام یک از موارد زیر مشابه حبابچه‌ای خواهد بود که نسبت تهويه به جريان خون آن بی‌نهایت است؟
(دی ۹۹ - میان دوره)
الف) فشار اکسیژن وریدی
ب) فشار اکسیژن شريانی
ج) فشار اکسیژن هواي مرطوب دمي
د) فشار اکسیژن هواي مرطوب بازدمي

به سؤال ۲ بخش گردش خون ریوی رجوع شود.

پاسخ: (ج)

فیزیولوژی (پروگنوز)

(اسفند ۹۷ - قطب ۳)

۱۲- در منطقه دو ریوی Zone II کدام یک اتفاق می‌افتد؟

- الف) در سیستول فشار مویرگی از فشار حبابچه‌ای بیشتر است.
- ب) فشار مویرگی همواره از فشار حبابچه‌ای بیشتر است.
- ج) طی سیستول، فشار حبابچه‌ای از فشار مویرگی بیشتر است.
- د) طی دیاستول، فشار مویرگی از فشار حبابچه‌ای بیشتر است.

به سؤال ۲ بخش گردش خون ریوی رجوع شود.

پاسخ: الف)

۱۳- کدام یک از مراکز تنفسی در ساقه مغز، مسئول اصلی تنظیم فرکانس و عمق تنفس است؟ (دی ۹۹ - میان دوره)

- ب) پنوموتاکسیک
- د) گروه نورون‌های تنفسی خلفی
- ج) نورون‌های تنفسی شکمی

به سؤال ۱ بخش کنترل تهویه ریوی رجوع شود.

پاسخ: ب)

(شهریور ۱۴۰۰)

۱۴- کدام عامل زیر موجب کاهش حجم ریه می‌گردد؟

- الف) فشار منفی جنب
- ب) کشش سطحی مایعات پوشاننده حبابچه
- د) سورفاکتانت
- ج) خاصیت الاستیکی دیواره قفسه سینه

به سؤال ۲ بخش نیروهای ارجاعی سیستم تنفسی رجوع شود.

پاسخ: ب)

۱۵- کدام یک از موارد زیر در ارتباط با ویژگی‌های منحنی کامپلیانس دمی ریه نادرست است؟ (آبان ۱۴۰۰ - میان دوره)

- الف) از منحنی کامپلیانس بازدمی متفاوت است.
- ب) تغییرات حجم را به تغییرات اختلاف فشار بین دو سوی ریه ارتباط می‌دهد.
- ج) در صورت افزایش نیروی ارجاعی بافت ریه شیب آن افزایش می‌یابد.
- د) در ریه پر شده با محلول نمکی به جای هوا، دارای شیب بیشتری است.

پاسخ: ج)

